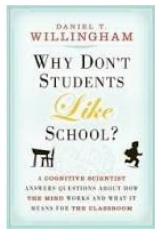

Recensie: Why don't students like school?

Daniël T. Willingham

Vraag een willekeurige leerkracht naar een belangrijke factor in haar of zijn lespraktijk en de kans is groot dat het antwoord luidt; “hoe houd ik de aandacht van mijn leerlingen vast” of “hoe zorg ik ervoor dat de stof die ik ze overbreng ook daadwerkelijk beklijft”. En “wat doe ik fout wanneer ik zie dat mijn inspanningen me bij de handen lijken af te breken”. Psychologie professor Daniel Willingham van de Universiteit van Virginia stelt in *Why don't students like school?* dat leerkrachten het risico lopen hun dagelijks werk te doen op basis van achterhaalde aannames en onvolledige kennis van onderwijzen en leren. Talloze aannames en vooroordelen uit de lespraktijk worden in zijn boek betwist. Ieder hoofdstuk neemt een elementair leercognitief principe bij de kop, ontleedt mogelijke misvattingen en implicaties, daagt vervolgens aan de hand van probleemstellingen de lezer uit mee te denken aan oplossingen. Tegelijk is dit mijns inziens een van de hoofdthema's van het boek: hoe kunnen we leerlingen uitdagen te denken als een expert. Al spoedig in het boek komt Willingham met de stelling dat feitelijke kennis de basis is van grotere vaardigheid (lezen!), verbetering van geheugen en cognitieve vaardigheden. Voor hoe met 'kennis' om te gaan wordt in detail gesuggereerd. Begin vroeg met kennisverwerving waar mogelijk. Dit is een overduidelijke factor waarom kinderen slecht presteren op school volgens de wetenschapper. Oppervlakkige kennis is beter dan geen kennis. Wanneer je van leerlingen kritisch denken verwacht, zorg dan dat veronderstelde kennis op zijn plaats is. Feitelijke kennis kan makkelijk 'incidenteel' verworven worden op allerlei manieren. Tenslotte; probeer alles te doen om kinderen aan het lezen te krijgen (!).

Een korte weergave van enkele hoofdstukken geeft de rijkdom aan van de materie die besproken wordt. Hoofdstuk 3 stelt de prikkelende vraag hoe het kan dat leerlingen “alles van televisie onthouden en alles vergeten wat ik ze vertel”. Een van Willingham's remedies suggereert dat je je lessen organiseert 'like a story' met een heldere structuur, begin, middendeel en einde.... Hoofdstuk 5 vraagt zich af of het drillen van lesstof zin heeft. De professor is stellig: zonder intensieve oefening kunnen leerlingen onmogelijk met goed gevolg mentale taken uitvoeren en oefening bevordert verder en dieper leren. Een laatste “take-away”: Maak gebruik van *chunking strategies* (m.a.w. breek grotere brokken informatie af in behapbare kortere 'chunks').

Chapter 7 komt met de vraag hoe mijn lesgeven op verschillende leerders af te stemmen. Verrassend genoeg ontkracht Willingham de wijdverbreide gedachte dat er 3 typen leerders zijn (visueel, auditief, kinesthetisch) eenvoudigweg omdat het niet door onderzoek wordt gesteund. Hij bevestigt dat er verschil is in aanleg maar onderscheid dat van leerstijlen. Het is overigens prima om verschillende benaderingswijzen (op basis van de 3 genoemde...!) toe te passen in de les vanwege één fundamentele aanname: verandering bevordert aandacht!! Denk dus vooral in inhouden en niet in leerlingen. En; vergeet niet dat ieder kind altijd iets waardevols heeft.

Hoofdstuk 8 zoomt in op trage leerders en Willingham geeft zijn lezers bijzonder zinvolle suggesties mee. Prijs inspanning en geen bekwaamheid (ability). Vertel je leerlingen dat hard werken echt winst oplevert en dat fouten maken onderdeel is van ieder leerproces. De wetenschapper waarschuwt niet

te snel te veronderstellen dat leerlingen hun studievoordigheden zich wel eigen maken. Zelf-discipline, time-management en inventiviteit worden niet zomaar beheerst. Zelfs wanneer zij deze in lagere klassen aangeleerd zouden moeten hebben is het verstandig dit telkens opnieuw te verifiëren. Tenslotte hamert Willingham erop leerlingen te tonen dat je vertrouwen in ze hebt!

In het laatste hoofdstuk neemt de auteur de leerkracht zelf onder de loep. Zoek een collega en spiegel met hem of haar zoveel mogelijk. Film je eigen les eens en bekijk deze grondig (eerst alleen en dan ook nog eens met een collega of een expert!). Zorg dat je de opbrengsten weer mee terugneemt naar de les. Wees open voor feedback van je eigen leerlingen; het verbetert de onderlinge verstandhouding en vergemakkelijkt feedback.

Willingham schrijft regelmatig in de *American Educator* en telkens ervaar je het gemak waarmee de hoogleraar diepgaand wetenschappelijk onderzoek verbindt met de onderwijspraktijk. Dit boek is hier een glashelder bewijs van. Aanbevolen.

n.a.v. Why Students don't like School
Daniël T. Willingham
Jossey-Bass publishers
ISBN 978 0 470 59196 3

Johan van Wijk

September 2020